

Kursanvisningar för delkurser inom Psyko­terapeutiska teorier och metoder inom PDT Termin 1, PTU22, HT22

Delkurs 1

Psyko­terapeutisk diagnostik: Psyko­dynamisk diagnostik och problemformulering (6 hp)

Psyko­terapeutiska teorier och metoder inom PDT styrs av en kursplan som är fastställd av styrelsen för Psyko­logiska institutionen och är giltig från och med höstterminen 2019 (se institutionens hemsida). Hela kursen består av Psyko­terapeutisk diagnostik: Psyko­dynamisk diagnostik och problemformulering, Psyko­terapeutisk metod och teknik, Utvecklingspsyko­logiska teorier, Teorier, metoder och tillämpningar med specifika PDT-format, samt Teorier, metoder och tillämpningar vid komplexa fall. Termin ett innehåller delkursen om psyko­dynamisk diagnostik och på slutet av termin 1 inleds kursen om psyko­terapeutisk metod och teknik (som sedan fortsätter under termin 2)

Innehåll och Lärandemål

Delkursen består av modeller för psyko­dynamisk diagnos och träning i klinisk bedömning. Delkursen består av två olika moment: *Psyko­dynamisk diagnostik: teoretiska modeller* och *Diagnostik i praktiken*.

Psyko­dynamisk diagnostik: teoretiska modeller: Huvudfokus ligger på strukturen i *Operationalized Psychodynamic diagnosis OPD-2* och den kliniska intervjun. I undervisning presenteras och fördjupas modeller för fallkonceptualisering. Studenten arbetar på egen hand med att tillämpa fallkonceptualisering på olika fall (såväl fiktiva som egna faktiska fall).

Kursens syfte är att ge en fördjupad kunskap i olika aspekter av psyko­dynamisk diagnostik samt färdigheter att genomföra och strukturera diagnostisk bedömning för psyko­dynamisk terapi. Undervisningen sker i form av föreläsningar/seminarier och momentet examineras muntligt och skriftligt.

Diagnostik i praktiken: Momentet består av videoövningar kring olika moment i den kliniska intervjun som bedömningsinstrument samt seminarier med fokus på kritiskt förhållningsätt och reflexion. Aktivt deltagande i samtliga praktiska övningar och seminarier på detta moment är ett kurskrav.

Efter kursens slut skall studenten:

- Ha fördjupad kunskap om centrala diagnostiska begrepp på psyko­dynamisk grund
- Kunna tillämpa olika arbetssätt inom ramen för den kliniska intervjun
- Kunna tillämpa fallkonceptualisering på kliniska fall
- Kunna problematisera och reflektera över fallkonceptualisering på olika teoretisk grund

Lärandeaktiviteter

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och videoövningar. Inför varje undervisningstillfälle ska studenten förbereda sig genom att läsa angiven kurslitteratur och ta del av eventuellt material på Athena.

Kurskrav

Kurskravet är obligatorisk närvaro och aktivt deltagande vid alla undervisningstillfällen samt:

- Aktivt deltagande på momentet: *Diagnostik i praktiken*
- Muntlig examination i OPD-2
- Inskickad skriftlig fördjupningsuppgift

Examination och betygssättning

Momentet **Psykodynamisk diagnostik: teoretiska modeller** examineras dels genom en muntlig examination på OPD-2 den 7/11. Dessutom examineras momentet genom en individuell skriftlig fördjupningsuppgift. Uppgiften går ut på att tillämpa psykodynamisk diagnostik enligt OPD-2 på en egen vald fiktiv person, t ex en rollfigur i en film, tv-serie eller roman. Fördjupningsuppgiften ska redogöra för de iakttagelser och hypoteser som du har samlat kring denna fiktiva person, vilket ska leda fram till resonemang kring psykodynamisk diagnos enligt OPD-2. Utöver OPD-diagnostiken kan du fritt anlägga ytterligare teoretiska aspekter på materialet, som kan förtydliga eller fördjupa bedömningsbilden. En diskussion kring förutsättningarna för en psykodynamisk terapi med denna fiktiva person bör ingå. Fördjupningsuppgiften skall omfatta max 4 sidor exklusive referenslista. Fördjupningsuppgiften skickas via kursportalen Athena för anonym bedömning *senast 25/11 2022*. Vid den sammanvägda betygssättningen av samtliga examinationsmoment används 7-gradiga betyg. Under introduktionen 5/9 2022 ges ytterligare förtydligande information.

Plagiat, fusk och otillåtet samarbete

Som en del i ditt ansvar som student ingår att känna till de regler som finns för examination. Utförlig information finns både på institutionens och Stockholms universitets hemsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldiga att anmäla misstanke om fusk och plagiat till rektor och disciplinnämnden. Plagiat och fusk blir alltid ett disciplinärende och kan leda till avstängning. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (gäller även enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Detta gäller även texter du själv skrivit tidigare (självplagiat). Till fusk räknas till exempel att ha med otillåtna hjälpmedel, som mobil, på prov. Att ha studiegrupper tillsammans är utvecklande och tidsbesparande, men när det kommer till examinationsuppgifter måste du vara noggrann med att arbeta själv (om inte annat tydligt anges) för att inte riskera att det ska räknas som otillåtet samarbete.

Obligatorisk litteratur/ webbmateriel

Huvudbok:

OPD 2 Task Force (Eds.). (2008). *Operationalized Psychodynamic diagnosis OPD-2. Manual of Diagnosis and Treatment planning*. Cambridge: Hogrefe.

Artiklar:

Bornstein, R. F. (2006). A Freudian construct lost and reclaimed: The psychodynamics of personality pathology. *Psychoanalytic Psychology*, 23, 339-353.

Cierpka, M. et al. (2007). The Operationalized Psychodynamic Diagnostics System: Clinical relevance, reliability and validity. *Psychopathology*, 40, 209-220.

Gabbard, G. O., & Westen, D. (2003). Rethinking therapeutic action. *The International Journal of Psychoanalysis*, 84(4), 823-841. doi:<https://doi.org/10.1516/N4T0-4D5G-NNPL-H7NL>

Hammarström, E. (2011). OPD-2 – Ett psykodynamiskt diagnosinstrument. *Insikten*, nr 4/2011.
<http://psykodynamiskt.nu/?p=2242>
<http://psykodynamiskt.nu/?s=OPD&x=0&y=0>

Steinert, C., Munder, T., Rabung, S., Hoyer, J. & Leichsenring, F. (2017). Psychodynamic Therapy: As Efficacious as Other Empirically Supported Treatments? A Meta-Analysis Testing Equivalence of Outcomes. *American Journal of Psychiatry*, 174, 943–953; doi: 10.1176/appi.ajp.2017.17010057

Westen, D., Shedler, J., Bradley, B. & DeFife, J. A. (2012). An empirically derived taxonomy for personality diagnosis: Bridging science and practice in conceptualizing personality. *American Journal of Psychiatry*, 169, 273-284.

Yakeley, J. (2018). Psychoanalysis in modern mental health practice. *Lancet Psychiatry*, 5, 443-450.

Referenslitteratur:

Luyten, P., Mayes, L. C., Fonagy, P., Target, M., & Blatt, S. J. (Eds.) (2015). *Handbook of Psychodynamic Approaches to Psychopathology*. New York, London: Guilford Press.

Följande litteratur motsvarar förväntade förkunskaper och rekommenderas starkt som förhandsläsning:

Shedler, J. (2006). *That was Then, This is Now: Psychoanalytic Psychotherapy for the Rest of us*.
<https://portfolio.du.edu/pc/port>

McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic Diagnosis, Understanding Personality Structure in the Clinical Process*, Second Edition. N.Y. The Guilford Press.

Läsanvisningar till respektive föreläsningstillfälle

5/9 Introduktion Psykodynamisk diagnostik

Bornstein, R. F. (2006). A Freudian construct lost and reclaimed: The psychodynamics of personality pathology. *Psychoanalytic Psychology*, 23, 339-353.

Westen, D., Shedler, J., Bradley, B. & DeFife, J. A. (2012). An empirically derived taxonomy for personality diagnosis: Bridging science and practice in conceptualizing personality. *American Journal of Psychiatry*, 169, 273-284.

12/9 Psykodynamisk diagnostik enl. McWilliams

McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic Diagnosis, Understanding Personality Structure in the Clinical Process*, Second Edition. N.Y. The Guilford Press. Kap. 1-6, Appendix

19/9 OPD del 1

OPD 2 Task Force (Eds.). (2008). *Operationalized Psychodynamic diagnosis OPD-2. Manual of Diagnosis and Treatment planning*. Cambridge: Hogrefe. Kap. 1 +3

Hammarström, E. (2011). OPD-2 – Ett psykodynamiskt diagnosinstrument. *Insikten*, nr 4/2011.
<http://psykodynamiskt.nu/?p=2242>
<http://psykodynamiskt.nu/?s=OPD&x=0&y=0>

26/9 OPD del 2

OPD 2 Task Force (Eds.). (2008). *Operationalized Psychodynamic diagnosis OPD-2. Manual of Diagnosis and Treatment planning*. Cambridge: Hogrefe. Kap. 4

3/10 OPD del 3

OPD 2 Task Force (Eds.). (2008). *Operationalized Psychodynamic diagnosis OPD-2. Manual of Diagnosis and Treatment planning*. Cambridge: Hogrefe. Kap. 5-6

24/10 OPD del 4

Cierpka, M. et al. (2007). The Operationalized Psychodynamic Diagnostics System: Clinical relevance, reliability and validity. *Psychopathology*, 40, 209-220.

31/10 OPD workshop

OPD 2 Task Force (Eds.). (2008). *Operationalized Psychodynamic diagnosis OPD-2. Manual of Diagnosis and Treatment planning*. Cambridge: Hogrefe. Kap. 7-9

31/10 Forskningsstödet för PDT

Steinert, C., Munder, T., Rabung, S., Hoyer, J. & Leichsenring, F. (2017). Psychodynamic Therapy: As Efficacious as Other Empirically Supported Treatments? A Meta-Analysis Testing Equivalence of Outcomes. *American Journal of Psychiatry*, 174, 943–953; doi: 10.1176/appi.ajp.2017.17010057

14/11 Vad är verksamt i PDT?

Gabbard, G. O., & Westen, D. (2003). Rethinking therapeutic action. *The International Journal of Psychoanalysis*, 84(4), 823-841. doi:<https://doi.org/10.1516/N4T0-4D5G-NNPL-H7NL>

Yakeley, J. (2018). Psychoanalysis in modern mental health practice. *Lancet Psychiatry*, 5, 443-450.

14/11 Litteratursökning (frivillig närvaro)

Användning av databaserna PsycInfo, Medline och PEP
<https://www.su.se/biblioteket/>

Lärare

GB	Gunnar Berggren, adjunkt, Leg psykolog, Leg psykoteraeut
SH	Stephan Hau, Professor, Leg psykolog, Leg psykoteraeut
BP	Björn Philips, Professor, Leg psykolog, Leg psykoteraeut

Kursansvarig

Björn Philips
Professor, leg psykolog, leg psykoteraeut
Epost: bjorn.philips@psychology.su.se
Tel: 08-162010
Tjänsterum: Albano, Hus 4, plan 4, rum C4419

Delkurs 2

Psykoteraeutisk metod och teknik (6 hp)

Innehåll

Kursen innehåller genomgående en fördjupning av förväntade förkunskaper från grundläggande psykoteraeututbildning. Delkursen Behandlingsmetod och teknik löper under terminerna 1 och 2. Under termin 1 påbörjas kursen med ett fördjupat lärande i behandlingsmetod och teknik (tex den psykoteraeutiska hållningen, ramen, bedömningen och det omedvetna). Under termin två, där delkursen har sin tyngdpunkt, fördjupar vi oss bland annat i centrala psykodynamiska begrepp och behandlingsmetoder. Vi lär oss om den psykoteraeutiska alliansens betydelse för psykoteraeut, arbetar med sexualitet i psykoteraeut, lär oss om Winnicotts bidrag till den teraeutiska förståelsen, går igenom betydelsen av mentalisering i psykoteraeut och hur mentaliseringsbaserade tekniker kan användas för att främja klientens utveckling i terapin. En integration av teori och praktik sker i form av rollspel och videovisningar. Under termin två examineras det vi gått igenom inom behandlingsmetod och teknik under de två första terminerna.

Kurskrav

Som allmänt kurskrav gäller **obligatorisk närvaro** och **aktivt deltagande** i undervisningen. Studenter som ej uppfyller närvarokravet på kurs, eller del av kurs, ges tillfälle att ta igen momentet vid nästkommande kurstillfälle. Alternativt kan studenten **vända sig till kursansvarig** som bedömer om en skriftlig eller muntlig ersättningsuppgift kan erbjudas.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs (termin 1 och 2) skall den studerande:

- Uppvisa fördjupad kunskap om psykodynamisk behandlingsmetod och teori
- Uppvisa fördjupad kunskap om interpersonell psykodynamisk behandlingsmetod, intersubjektivitet och mentalisering.
- Kunna påvisa både teoretisk och praktisk förståelse för mentaliseringsbaserade interventioner i psykoteraeut.
- Identifiera och reflektera över egna styrkor och svårigheter i arbetet som teraeut, hur de påverkar detta arbete, samt att arbeta för att överkomma områden där detta riskerar att bli ett hinder.

Undervisning

Undervisningen består av föreläsningar, rollspel och seminarier.

Obligatorisk litteratur termin 1

Huvudbok

Lemma, A. (2016). *Introduction to the Practice of Psychoanalytic Psychotherapy*. Chichester: John Wiley & Sons Ltd.

Artiklar termin 1

Bleger, J. (1967) Psycho-Analysis of the Psycho-Analytic Frame. *International Journal of Psycho-Analysis*, 48:511-519.

Böhm, T. (2004). Inner and Outer Frame Breaks – Counter-Transference, Enactments and Whose Life History? *Scandinavian Psychoanalytic Review*, 27:2-11.

Safran, J.D. (2006) The Relational Unconscious, The Enchanted Interior, and the Return of the Repressed. *Contemp. Psychoanal.* 42:393-412.

Sandler, J., Sandler, A. (1994). The Past Unconscious and the Present Unconscious: A Contribution to a Technical Frame of Reference. *The Psychoanalytic Study of the Child*, 49:278-292.

Solms, M. (1997). What is Consciousness? *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 45:681-703.

Sweet, A.D. (2011). Elements of Psychotherapeutic Assessment and Treatment with Structured and Under-Structured Personalities. *British Journal of Psychotherapy*, 27(1):4-18

OBS! Ytterligare artiklar eller bokkapitel kan tillkomma.

Referenslitteratur

Killingmo, B, & Gullestad, S. (2011). *Undertexten. Psykoanalytisk terapi i praktiken*. Stockholm: Liber.

Läsanvisningar till respektive föreläsningstillfälle under HT-22

OBS! Litteraturen ska läsas innan respektive moment. Ytterligare artiklar eller bokkapitel kan tillkomma.

5/12 kl 13-15 Behandlingsmetod och teknik: Introduktion (LD & SH) + kl 15-16 kursutvärdering psykodynamisk diagnostik (BP)

Lemma, A. (2016). *Introduction to the Practice of Psychoanalytic Psychotherapy*. Chichester: John Wiley & Sons Ltd. => Introduktion + Kap 1 & 2

12/12 kl 9-12 Den psykoteraeutiska hållningen (SH)

Lemma, A. (2016). *Introduction to the Practice of Psychoanalytic Psychotherapy*. Chichester: Wiley & Blackwell. Kap 3 & 4

Killingmo, B. & Gullestad, S. (2011). Undertexten. Psykoanalytisk terapi i praktiken. Stockholm: Liber. Kap 5, 9 & 10. (Referenslitteratur)

12/12 kl 13-16 Inre och yttre ram (SH)

Bleger, J. (1967) Psycho-Analysis of the Psycho-Analytic Frame. International Journal of Psycho-Analysis, 48:511-519.

Böhm, T. (2004). Inner and Outer Frame Breaks – Counter-Transference, Enactments and Whose Life History? Scandinavian Psychoanalytic Review, 27: 2-11.

Killingmo, B. & Gullestad, S. (2011). Undertexten. Psykoanalytisk terapi i praktiken. Stockholm: Liber. Kap 3 & 4. (Referenslitteratur)

19/12 kl 9-12 Det omedvetna (SH)

Lemma, A. (2016). Introduction to the Practice of Psychoanalytic Psychotherapy. Chichester: John Wiley & Sons Ltd. Kap 6.

Safran, J.D. (2006) The Relational Unconscious, The Enchanted Interior, and the Return of the Repressed. Contemp. Psychoanal. 42:393-412.

Sandler, J., Sandler, A. (1994). The Past Unconscious and the Present Unconscious: A Contribution to a Technical Frame of Reference. The Psychoanalytic Study of the Child, 49:278-292.

Solms, M. (1997). What is Consciousness? Journal of the American Psychoanalytic Association, 45:681-703.

19/12 kl 13-16 Egen forskningsfråga (BV)

⇒ Uppsatsförberedande föreläsning

9/1 kl 13-16 Den psykoteraeutiska bedömningen (SH)

Lemma, A. (2016). Introduction to the Practice of Psychoanalytic Psychotherapy. Chichester: Wiley & Blackwell. => Kap 5.

Sweet, A.D. (2011). Elements of Psychotherapeutic Assessment and Treatment with Structured and Under-Structured Personalities. Brit. J. Psychother, 27(1):4-18

Lärare

SH	Stephan Hau, Professor, Leg psykolog, Leg psykoteraeut
LE	Lillian Döllinger, doktorand i psykologi
BV	Bo Vinnars, PhD, Leg psykolog, Leg psykoteraeut

Ytterligare lärare kan tillkomma.

Kursansvariga

Stephan Hau

Professor, leg psykolog, leg psykoterapeut

stephan.hau@psychology.su.se

Tjänsterum: Albano, Hus 4, plan 4

Lillian Döllinger

Doktorand i psykologi

lillian.dollinger@psychology.su.se

Tjänsterum: Albano, Hus 4, plan 4